

Reactie concept-besluit IKK (Innovatie Kwaliteit Kinderopvang) via internetconsultatie

Inleiding:

'De eerste stap' staat voor kwalitatief goede kinderopvang en investeert daarin actief. De pedagogisch kwaliteit is de leidraad voor alle beslissingen. Met zeer veel belangstelling hebben we uitgezien naar de uitwerking van IKK. Waar kwaliteit verbeterd kan worden dragen we daar graag aan bij.

In toenemende mate zijn de groepen kinderen niet stabiel wat bezetting en samenstelling betreft. Zowel in de kinderdagopvang als in de BSO is deze tendens te zien. Een grote groep ouders kiest opvang voor "erbij" (naast informele opvang en mogelijk ook minder werken) en steeds meer ouders willen flexibele opvang. Dat vraagt om een goed inspelen hierop, de verhoging van de kinderopvangtoeslag in 2017 is daarvan een goed voorbeeld.

Onderstaand puntsgewijs onze reactie, cursief, op de uitwerking van IKK, afgesloten met een conclusie.

1. Het tijdpad

mei 2016 : Minister stuurt uitgangspunten ten aanzien van de herijking van de kwaliteitseisen voor de kinderdagopvang, het peuterspeelzaalwerk en de buitenschoolse opvang. Akkoord IKK.

7 december 2016 – 9 januari 2017: Het concept-besluit IKK (Innovatie Kwaliteit Kinderopvang) en het concept-besluit Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk staan online voor internetconsultatie. In de AMvB worden de onderdelen van het IKK akkoord verder uit gewerkt.

De uitwerking van het akkoord IKK op hoofdlijnen bevat ingrijpende wijzigingen, meer dan in mei 2016 aangegeven. Te kort tijd voor internetconsultatie mede door de feestdagen. Indien de AMvB in juli '17 ongewijzigd wordt vastgesteld is de voorbereidingstijd van juli '17 tot januari 2018 tekort om de ingrijpende wijzigingen op tijd in te voeren.

2. BKR KDO

BKR voor baby's van 1 op 4 naar 1 op 3 met een maximaal aantal baby's van 8 naar 6.

Een proefberekening voor een van onze locaties met bovenstaande eisen leert dat de verhoging van de maximum uurprijs (+0,32) de verhoging van de personeelskosten slechts voor 2/3 dekt. Per groep van 0-2 jaar leidt dit voor onze organisatie tot ca €15.000 niet gedekte personeelskosten. Daarnaast daalt het aantal gelijktijdig te plaatsen baby's van 8 naar 6. Dit leidt tot fors verlies van omzet, voor onze organisatie met 5 KDO locaties een omzetverlies van ca € 110.000.

3. Verhoging van maximum uurprijs van + 0,32.

Dit zal in de beleving van ouders de kinderdagopvang weer duurder maken ook al stijgt de kinderopvangtoeslag evenredig. De hoogte van het bedrag op de factuur van de kinderdagopvang voelt voor ouders zwaarder dan een hogere kinderopvangtoeslag. Bovendien: is aan ouders van een 3 jarige uit te leggen dat de uurprijs zoveel stijgt als gevolg van gewijzigde BKR voor baby's? Gevolg: minder ouders kiezen voor kinderopvang, minder kinderen worden bereikt met goede kinderopvang.

4. De bedoeling van IKK

Bedoeling is dat door innovatie de kwaliteit van de kinderopvang toeneemt.

Onze verwachting is dat mede door de invoering van de plannen van IKK de kostprijs in de KDO zal stijgen. In de beleving van ouders wordt het per 2018 duurder. Gevolg: het gebruik, zowel in

aantallen kinderen maar ook in aantallen dagdelen per kind zal verminderen (zie voorgaande punt). Het rapport van SCP (Gebruik van kinderopvang onder ouders met lagere inkomens, juni 2016) toont aan dat het aantal afgenomen uren per kind van 2012-2015 sterk is gedaald. Veel ouders combineren kinderdagopvang met informele opvang of zijn minder gaan werken. Binnen onze organisatie nemen ouders bijvoorbeeld gemiddeld maar 3 dagdelen in de KDO af. Wat bereik je met meer kwaliteit als ouders daarvan maar anderhalve dag per week gebruik maken? Ons inziens bereik je meer door voor ieder kind (0-4 jaar) extra te investeren in minimaal 4 dagdelen zoals ook het SER advies luidde. Daardoor worden de groepen stabiel en verhoogt dit de kwaliteit.

5. Per 1-1-'18 een pedagogisch coach en pedagogisch beleidsmedewerker (HBO) invoeren die tevens op de groep ingezet wordt.

Wij hebben (al lang geleden) het pedagogisch beleidsterrein verankerd en zelf keuzes gemaakt daarvoor specialisten in te zetten. In het ontwerpbesluit staat een strikt voorschrift hoe e.e.a. in te voeren. Een halfjaar is tekort om daarin veranderingen aan te brengen. Laat staan de kosten van bijvoorbeeld afvloeiing van medewerkers die niet aan de eisen van IKK voldoen. (b.v. al jaren deskundige VIBer in dienst maar niet HBO opgeleid). Waar blijft de vrijheid om als organisatie zelf invulling te geven aan hoge kwaliteit?

6. Pedagogisch beleidsmedewerkers inzetten met een norm van 50 uur per kindercentrum.

Deze norm is sterk nadelig voor die maatschappelijke kinderopvangorganisaties die in landelijke gebieden kleine, onderbezette locaties open weten te houden.

7. Vastleggen van de tijd die een pedagogisch beleidsmedewerker per kindercentrum besteed.

“ De houder maakt bij deze schriftelijke vastlegging per kindercentrum het onderscheid inzichtelijk tussen het aantal uren dat wordt besteed aan de totstandkoming van pedagogische beleidsvoornemens en het aantal uren dat wordt besteed aan het coachen van beroepskrachten bij de uitvoering van hun werkzaamheden.”

Waarom dit niet aan de houder overlaten hoe een pedagogisch beleidsmedewerker wordt ingezet? Knellende gedetailleerde regels.

8. Aanpassing BKR 2 jarigen

De besparing(sectorbreed 44 milj) t.g.v.de aanpassing van de BKR in 2015 voor 2 jarigen van 8 naar 6 per PM wordt nu opgevoerd als tegenhanger van de uitbreiding van kosten IKK.

Een maatregel die in 2015 is doorgevoerd nu nog 'te gelde' willen brengen? Nog steeds is onze organisatie de onderbezetting niet te boven (bezuiniging kinderopvangtoeslag, terugloop geboortes, werkloosheid) Niet reëel om dit voor een plan dat in 2018 in moet gaan nu nog op te voeren.

9. Exacte beschrijving van de tijden waarop afgeweken wordt van de BKR 3 uur per dag in het pedagogisch beleidsplan. Tijdsvakken volstaan niet.

PM en hun leidinggevenden nemen hun werk zeer serieus en kunnen, afhankelijk van het ritme van de kinderen, prima zelf hun pauzes regelen. Door het met exacte tijden vast te moeten leggen, ontnem je professionals in te spelen op wat zich voordoet in de groep. Handhaaf de 3 uursregeling en leg bij een inspectie de bewijslast bij de houder dat je je hebt gehouden aan de regeling van max 3 uur afwijken.

10. IKK norm in de BSO: maximaal 18 kinderen in een groep 4-7 jarigen en 22 kinderen in een groep van 8+.

In de BSO zijn de oudere kinderen in de minderheid, ook komen de oudere kinderen minder dagdelen. In het IKK voorstel wordt de BKR voor 4-7 jarigen verhoogd. Dit leidt per saldo tot verhoging van personele kosten in plaats van tot een besparing zoals in het ontwerpbesluit is voorgerekend. (-57 milj).

De kosten van een dergelijke maatregel komen voor een locatie met 6 groepen op ruim € 20.000,- per jaar en dan is gerekend zonder verlaging van de maximum uurprijs. IKK veronderstelt een besparing maar dit is een kostenverhoging.

Met name voor kleine locaties met 1 BSO groep leidt dit tot onderbezetting (er is wel plaats maar niet voor jonge kinderen) en daardoor kostenverhoging (huisvestingskosten relatief hoger per bezette plaats. De haalbaarheid van kleine locaties komt hiermee onder druk.

Conclusie: op bovenstaande punten ziet 'de eerste stap' een aanzienlijke verzwaring van de regeldruk en negatieve financiële gevolgen waar te licht over wordt gedacht zo blijkt uit de berekening in het ontwerpbesluit.

Voor ouders zal dit de kinderopvang, met daardoor stijgende uurprijzen, niet aantrekkelijker maken. Dit zal afname van het bereik tot gevolg hebben wat leidt tot een tegengesteld effect als wat b.v. in het SER advies is bedoeld.

Wat oorspronkelijk ingezet werd (plan Nieuwe Toezicht) om knellende regeldruk (die niet bijdraagt aan kwaliteit) tegen te gaan zien we met deze uitwerking van IKK juist het tegenovergestelde. De sector heeft na de afgelopen jaren een periode van stabiliteit nodig.

Omdat een aantal overige nieuwe eisen nog niet zijn uitgewerkt: de effecten van de taaleisen, HBO-ers op de groep en de financiële gevolgen van beide, de effecten van de nieuwe financiering(DUO) acht 'de eerste stap' het onverantwoord om deze gedetailleerde maatregelen per 1-1-2018 in te voeren.

Terecht dat de kwaliteit van kinderopvang alle aandacht verdient maar niet via deze uitwerking, niet in dit tempo (1-1-2018) en zonder overgangstermijn.

Dit betekent voor ons dat we de focus van IKK in deze tijd niet de juiste vinden. Zet meer in op meer kinderen en meer uren per kind, dan op de voorstellen zoals nu gepresenteerd. Eerst met elkaar zorgen dat kinderen vaker kunnen komen naar de opvang en dat er rust ontstaat in de sector.

De crisis van de afgelopen jaren heeft ook bij 'de eerste stap' zijn sporen nagelaten. Omzet is sterk gedaald (mede door bevolkingskrimp en werkloosheid). Reorganisatie was noodzakelijk met verlies aan stabiliteit van PM op de groepen en onrust. Dat is bij tal van organisaties net zo. Kortom: invoer van IKK op deze wijze is volgens ons onverstandig en zelfs onverantwoord.

Afsluiting:

Wij doen een dringende oproep aan de politiek om deze verregaande maatregelen uit het ontwerpbesluit te heroverwegen, gezien de grote impact die het zal hebben op het geheel aan kinderopvangvoorzieningen in Nederland en daarmee de samenleving als geheel.